

КОМИСИЈА ЗА РАЧУНОВОДСТВО И РЕВИЗИЈУ
БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ

ИСПИТ ЗА СТИЦАЊЕ ПРОФЕСИОНАЛНОГ ЗВАЊА
СЕРТИФИКОВАНИ РАЧУНОВОЋА
(ИСПИТНИ ТЕРМИН: НОВЕМБАР 2021. ГОДИНЕ)

ПРЕДМЕТ 7:
ФИНАНСИЈСКО ИЗВЈЕШТАВАЊЕ 2

I - ТЕСТ ПИТАЊА

- 1. Према МРС 37, који од наведених услова треба да буду испињени да би дошло до признавања резервисања:**
 - a) да ентитет има садашњу обавезу (законску или изведену) као посљедицу прошлог догађаја
 - b) да је вјероватно да ће одлив ресурса који представљају економске користи бити захтјеван да се измири обавеза
 - c) да може да се направи поуздана процјена износа обавезе
 - d) Ништа од наведеног

- 2. Набавна вриједност залиха робе је 200.000 КМ, нето продајна вриједност је 220.000 КМ, продајна вриједност без ПДВ 240.000 КМ, а стопа ПДВ је 17%. По којој вриједности ће залихе робе бити исказане у складу са МРС 2:**
 - a) 200.000 КМ
 - b) 220.000 КМ
 - c) 240.000 КМ
 - d) 280.800 КМ

- 3. Према МРС 16, примјери директно приписивих трошкова су:**
 - a) трошкови инсталирања и монтаже
 - b) иницијални трошкови испоруке и манипулативни трошкови
 - c) трошкови припреме терена
 - d) трошкови примања запослених који настају директно у изградњи или набавци некретнине, постројења и опреме

- 4. Према МРС 1, ентитет класификује средство као обртно када:**
 - a) очекује да ће реализовати то средство, или намјерава да га прода или потроши, у току редовног пословног циклуса ентитета;
 - b) држи средство првенствено ради продаје;
 - c) очекује да ће реализовати то средство у року од дванаест месеци након извјештајног периода
 - d) Све горе наведено

- 5. У набавну вриједност/цијену коштања некретнине, постројења и опреме, према МРС 16 не укључују се:**
- a) трошкови отварања нове фабрике
 - b) трошкови инсталирања и монтаже
 - c) трошкови увођења новог производа или услуге (укључујући трошкове рекламирања и промовисања)
 - d) фактурна цијена, укључујући увозне таксе и порезе на основу промета који се не могу рефундирати, након одузимања трговачких попушта и рабата
- 6. Према МСФИ 3 – Пословне комбинације, рачуноводствено обухватање сваке пословне комбинације примјеном метода стицања захтјева:**
- a) идентификовање стицаоца
 - b) одређивање датума стицања
 - c) признавање и одмјеравање стечене препознатљиве имовине, преузетих обавеза и сваког учешћа без права контроле у стеченом ентитету
 - d) признавање и одмјеравање гудвила или добитка од повољне куповине
- 7. Извјештајни ентитет „Делта“ у 2020. години исказао је пословне приходе у износу 450.000 КМ. Исте године пословни расходи овог предузећа износили су 400.000 КМ. Уколико су залихе готових производа на почетку обрачунског периода биле 140.000 КМ, а коначне залихе 80.000 КМ, друштво „Делта“ је у билансу успјеха исказало сљедећи резултат од пословних активности приликом обрачуна резултата по методи укупних трошкова:**
- a) добитак у износу од 50.000 КМ
 - b) губитак у износу од 25.000 КМ
 - c) губитак у износу од 10.000 КМ
 - d) Ништа од наведеног
- 8. Према МРС 33 – Зарада по акцији, потенцијалне обичне акције су:**
- a) финансијске обавезе или власнички инструменти, укључујући приоритетне акције, који се могу конвертовати у обичне акције
 - b) опције и варанти
 - c) акције које би се емитовале након испуњавања услова који произилазе из уговорних споразума, као што је куповина предузећа или других средстава
 - d) Ништа од наведеног
- 9. Предузеће „Омега“ продало је 500 акција другог предузећа по цијени од 200 КМ по акцији. Брокерска провизија износила је 4 КМ по акцији. Уколико је књиговодствена вриједност акција била 198 КМ, предузеће „Омега“ је приликом продаје акција остварило:**
- a) губитак у износу од 1.000 КМ
 - b) добитак у износу од 1.000 КМ
 - c) губитак у износу од 2.000 КМ
 - d) добитак у износу од 2.000 КМ

10. Према МРС 23 – Трошкови позајмљивања, извјештајни ентитет треба да започне капитализацију трошкова када први пут испуни наведне сљедеће услове:

- a) направи издатке за средство
- b) направи трошкове позајмљивања
- c) предуземе активности неопходне да би се средство припремило за планирану употребу или продају
- d) Све горе наведено

11. Међу наведеним ставкама, као не-текућа (дуготрајна) имовина у билансу стања требају се исказати:

- a) некретнине набављене ради даље продаје
- b) предујмови (аванси) за транспортна средства
- c) резервни дијелови за сервисне услуге
- d) рачунарски програми (који нису дио хардвера)

12. У извјештају о добити или губитку и осталој свеобухватној добити ("билансу успјеха – извјештају о укупном резултату") друштво је исказало нето добит од непрекинутог пословања у износу од 100.000 КМ, нето губитак од прекинутог пословања у износу од 40.000 КМ и нето остали свеобухватни губитак у износу од 25.000 КМ. На основу наведеног:

- a) нето добит раздобља износи 75.000 КМ
- b) нето добит раздобља износи 60.000 КМ
- c) укупна нето свеобухватна добит износи 35.000 КМ
- d) укупни нето свеобухватна губитак износи 65.000 КМ

13. Према МРС 1 компоненте остале свеобухватне добити укључују и:

- a) промјене ревалоризацијских резерви нематеријалне имовине, некретнина, постројења и опреме
- b) добитке или губитке произашле из поновног мјерења имовине која је класифицирана као инвестицијске некретнине
- c) добитке или губитке од промјене фер вриједности улагања у власничке инструменте који нису намијењени за трговање
- d) добитке или губитке од финансијске имовине која се води по фер вриједности кроз добитак или губитак

14. МРС 2 – Залихе примјењује се на средства:

- a) која се држе ради продаје у редовном пословању
- b) у процесу производње намијењене продаји
- c) у облику основног и помоћног материјала који се троши у производном процесу или у поступку пружања услуга
- d) дугорочне имовине класификоване као средства намијењена продаји

15. Нето добит друштва за текућу годину износи 80.000 КМ, трошак амортизације 20.000 КМ, смањење потраживања од купаца 5.000 КМ, повећање обавеза према добављачима 12.000 КМ и повећање залиха трговачке робе 8.000 КМ. Новчани (готовински) ток од пословних активности износи:

- a) 91.000 КМ
- b) 105.000 КМ
- c) 109.000 КМ
- d) 125.000 КМ

16. Признавање расхода од продаје некретнина по бруто принципу (у износу набавне вриједности проданих некретнина) врши се за:

- a) некретнине набављене ради даље продаје (МРС 2)
- b) некретнине које субјект користи у свом процесу (МРС 16)
- c) инвестиционе некретнине (МРС 40)
- d) некретнине намијењене продаји (МСФИ 5)

17. Према МСФИ 9, финансијску имовину треба мјерити по амортизованом трошку ако су испуњени сљедеће услови:

- a) финансијска имовина се држи унутар пословног модела чији је циљ држање финансијске имовине како би се наплатили уговорни новчани токови
- b) финансијска имовина се држи унутар пословног модела чији је циљ постигнут наплатом уговорних новчаних токова и продајом финансијске имовине
- c) уговорним условима финансијске имовине настају на одређени датум новчани токови који су само плаћања главнице
- d) уговорним условима финансијске имовине настају на одређени датум новчани токови који су само плаћања главнице и камате на главницу изванредно

18. Међу критеријима који се требају испунити да би субјект (који примјењује „потпуне“ МСФИ) обрачунао уговор с купцем који је у дјелокругу МСФИ-ија 15 јесу и:

- a) стране у уговору су писмено одобриле уговор и обавезале су се да ће извршити своје односне обавезе
- b) стране у уговору су одобриле уговор (писмено, усмено, или у складу с другом уобичајеном пословном праксом) и обавезале су се да ће извршити своје односне обавезе
- c) субјект може идентификовати права сваке стране у погледу добара или услуга које се преносе
- d) субјект може идентификовати услове плаћања за добра или услуге које се преносе

19. У складу одредбама Одјелка 23 – Приходи, МСФИ-ија за МСС, приходи од камата и дивиденди ће се признати по сљедећим основама:

- a) камате ће се признати примјеном методе ефективне каматне стопе
- b) камате ће се признати на обрачунској основи у складу са суштином релевантног уговора
- c) дивиденде ће се признати када је установљено дионичарево право на примитак плаћања
- d) дивиденде ће се признати када су наплаћене

20. Према МСФИ 16, трошак имовине с правом кориштења најма укључује и:

- a) износ почетно мјерене обавезе по основи најма
- b) сва плаћања по основи најма извршена на или прије првог дана трајања најма, умањено за евентуалне примљене потицаје у вези с најмом
- c) све почетне директне трошкове које је створио најмопримац
- d) процјену трошкова које ће најмопримац створити приликом демонтаже и уклањања предметне имовине, обнављања локације на којој се имовина налази или враћања имовине у стање какво изискују увјети споразума о најму, осим ако ти трошкови нису направљени за потребе производње залиха
- e) све наведено под а) до д)

II - ЗАДАЦИ

Задатак број 1

На основу сљедећих информација:

Нето добитак у периоду	2.000.000
Трошкови амортизације	40.000
Почетно стање потраживања од купаца	200.000
Крајње стање потраживања од купаца	240.000
Почетно стање обавеза према добављачима	200.000
Крајње стање обавеза према добављачима	220.000
Почетно стање на рачунима залиха	400.000
Крајње стање на рачунима залиха	420.000
Расходи од усклађивања вриједности сталне имовине	40.000
Вишкови алата и инвентара	4.000
Почетно стање обавеза за камате	20.000
Крајње стање обавеза за камате	30.000
Расходи камата у периоду	100.000
Почетно стање обавеза за бруто зараде	40.000
Крајње стање обавеза за бруто зараде	20.000
Расходи бруто зарада у периоду	100.000
Номинална вриједност акција емитованих у периоду	200.000
Емисиона премија остварена емисијом акција	20.000
Почетно стање обавеза за дивиденде	40.000
Крајње стање обавеза за дивиденде	60.000
Дивиденде објављене у периоду	100.000

- a) израчунати нето новчани ток из пословних активности примјеном индиректне методе квантификације токова готовине **(5 бодова)**
- b) израчунати укупан нето новчани ток у периоду и објаснити основне разлике између директне и индиректне методе квантификације токова готовине **(5 бодова)**

РЈЕШЕЊЕ:

Задатак број 2 (20 бодова)

У 2020. години друштво “Јавор” д.о.о евидентирало је следеће податке:

1.	Приходи од продаје готових производа	900.000
2.	Приходи од субвенција	14.000
3.	Позитивне курсне разлике	34.000
4.	Приходи од повећања вриједности сталне имовине	11.000
5.	Трошкови материјала	221.000
6.	Трошкови зарада и накнада зарада	275.000
7.	Трошкови производних услуга	10.000
8.	Трошкови амортизације	42.000
9.	Расходи камата	19.000
10.	Почетно стање залиха недовршене производер	66.000
11.	Крајње стање залиха недовршене производње	63.000
12.	Почетно стање готових производа	54.000
13.	Крајње стање готових производа	69.000
14.	Трошкови управе	75.000
15.	Трошкови продаје	70.000

Стопа пореза на добит је 10% (нема порески непризнатих расхода ни пореских олакшица).

Ваш задатак је да саставите **БИЛАНС УСПЈЕХА** предузећа „Јавор“ д.о.о. за период 01.01. - 31.12.2020. године:

- а) по методи укупних трошкова *(10 бодова)*
б) по методи трошкова продатих учинака *(10 бодова)*

РЈЕШЕЊЕ:

Задатак број 3

C^o) Друштво “ЛЛ” а.д. регистровано је са основним капиталом уписаним у регистар друштава у износу од 1.000.000 КМ.

Друштво је на дан 31. 12. 2018. године исказало стања:

- акумулисана (нераспоређена) добит	500.000 КМ
- законске резерве	70.000 КМ
- нереализовани добици по основи финансијске имовине по фер вриједности кроз осталу свеобухватну добит	30.000 КМ

У раздобљу од 1.1.2019, до 31.12.2020. године настале су сљедеће промјене на позицијама реализованог и нереализованог капитала:

- 1) Скупштина друштва је (у 2019. години) донијела **одлуку о распореду добити** из 2018. године у износу од 400.000 КМ према којој се: 20% (80.000 КМ) распоређује у законске резерве, 30% (120.000 КМ) за дивиденду акционарима, док је преосталих 50% (200.000 КМ) нераспоређена добит.
- 2) Друштво је током 2019. године извршило **ревалоризацију грађевинских објеката**, те је утврђен нето учинак ревалоризационог повећања (ревалоризациона резерва) у износу од 1.800.000 КМ.
- 3) На дан 31.12.2019. године, **фер вриједност финансијске имовине** по фер вриједности кроз осталу свеобухватну добит **смањена** је (у односу на 1.1.2019.) за 40.000 КМ.
- 4) Друштво је за пословну 2019. годину исказало (реализовану) **нето добит** у износу од 250.000 КМ.
- 5) Скупштина друштва је (у 2020. години) донијела **одлуку о распореду добити** из 2019. године у износу од 250.000 КМ према којој се: 20% (50.000 КМ) распоређује у законске резерве, 40% (100.000 КМ) као дивиденда акционарима, док је преосталих 40% (100.000 КМ) нераспоређена добит.
- 6) Друштво је током 2020. године извршило додатну **емисију акција** у укупном износу од 1.200.000 КМ, од чега се 1.000.000 КМ односи на повећање основног капитала, а 200.000 КМ на акцијску премију приликом емисије акција.
- 7) У 2020. години откривена је и **исправљена значајна грешка**, која се односи на раздобље прије 31.12.2018. године, у износу од 50.000 КМ **на терет нераспоређене добити**.
- 8) Друштво је крајем 2020. години извршило **пренос ревалоризационих резерви** у акумулисану (нераспоређену) добит у износу од 90.000 КМ.
- 9) На дан 31.12.2020. године, **фер вриједност финансијске имовине** по фер вриједности кроз осталу свеобухватну добит (финансијска имовина расположива за продају) **порасла** је (у односу на 1.1.2020.) за 25.000 КМ.
- 10) Друштво је остварило (реализовану) **нето добит** за 2020. годину у износу од 200.000 КМ.

Саставите **Извјештај о промјенама на капиталу** друштва “ЛЛ” а.д., у којем ће, **на појединим категоријама капитала и укупно**, бити приказана:

- **стања** на датуме биланса стања (31.12.2018., 31.12.2019. и 31.12.2020.) **и**

- све **промјене** између наведених датума (у 2019. и 2020. години)

(20 бодова)

РЈЕШЕЊЕ:

Задатак број 4.

Предузеће је 4. 1. 2016. године набавило компјутерску опрему чија је набавна вриједност 10.000 КМ. За рачуноводствене потребе компјутерска опрема се амортизује линеарном методом у процијењеном корисном вијеку од 5 година. Амортизација исте опреме за пореске сврхе обрачунава се линеарном методом по годишњој стопи од 30%. Стопа пореза на добит је 10%.

Од Вас се тражи сљедеће:

- а) Прикажите обрачун амортизације компјутерске опреме за рачуноводствене и пореске сврхе у процијењеном вијеку коришћења, те утврдите износе привремене разлике и одложених пореза за сваку годину (2016.-2020.) корисног вијека употребе компјутерске опреме** (7 бодова)
- б) Утврдите износе текућег пореза и добити после опорезивања (нето добити) за 2018. годину, ако је предузеће у билансу успјеха исказало добит прије опорезивања у износу од 20.000 КМ (у пореском билансу за 2018. годину нису биле исказане сталне нити друге привремене разлике, осим по основу амортизације)** (3 бода)

РЈЕШЕЊЕ: